

Teema: Copa-Cogeca piimanduse töögrupi koosolek

Toimumisaeg ja koht: 21. veebruaril 2019, Copa-Cogeca, Rue de Treves 61, Brüssel

Aruande koostas: Ene Kärner

Koosolekut juhatas töögrupi president Thierry Roquefeuil.

1.Ülevaade kestliku tootmise programmidest liikmesriikides.

Holland. Vähendasid antibiootikumide kasutamist 50%. Soovivad hoida rohumaaveisekasvatuse osakaalu vähemalt 2012. aasta tasandil. Elurikkuse osa lubatakse ainult sertifitseeritud sööda - tootjatel müüa piimafarmidele. Oma farmist saab rohkem elurikkust kui sojast tarbides. Linnusõp - rade organistaioonidega koos pöörati tähelepanu lindudele, kes farmis elavad. Pilootprojekt argi - keskkonna skeemile, et teeks natuke rohkem, kui nõuetes kirjas. Elutsükli hindamise tööriist on kohustuslik kõigile piimatootjaile. Projekt koos Wageningeni ülikooliga, kes andis soovitusel. Tarbija nõudmised muutuvad, hinna osas ei saa palju muuta, siis tuleb töötada kvaliteedi ja kestlikkusega.

Prantsusmaa. Keskmise ettevõtte on 60 lehma, perefarm. Projekt „Madala süsinikuheitega piimafarm“. Peamine põhjus, miks seda teha, oli FAO raport, kuid ka palju kriitikat loomakasvatuse kohta. Tahame, et Prantsusmaa süsteem oleks tunnustatud, palju elemente. Keskendume elurikkusele, veele, kasvuhoonegaasidele. Tahtsime luua ühtse väärtuse Prantsuse piimale ja et piimatootmisest räägitaks positiivselt. Projekt toimib 6 regioonis, 3900 farmi auditeeritud. Tahame vähendada süsiniku jalajälge 10% kogu Prantsusmaa loomakasvatuse sektoris, tahame, et 50% farmereid osaleks järgmise 5 a jooksul ja 10 a pärast 100%. Püüame kaasata niipalju partnereid, kui võimalik. Farmer tavaliselt ei tea, mitu inimest tema farm toidab, tahtsime selle lisada oma kommunikatsiooni. Kaardistatakse iga farmi olukord individuaalselt teatud kriteeriumide järgi, mis võimaldab teha tegevuskava asjade parendamiseks. Kollektiivsetest tulemustest 10% farmide puhul (vt slaid). Kohanemise kõrval on teine projekt „Kliima-piim“, kirjeldatakse kliima olukorda ja konkreetset mõju taimedele ja loomadele, et luua vahendeid ja strateegiaid, kuidas adapteeruda. France Terre de Lait – toetada loomakasvatajaid, süsinikukrediidi süsteem. Muidugi töötame koos lihasektoriga.

Saksamaa. DBV-I kliimastrateegia, ka palju projekte elurikkuse teemal. Ühiskond nõuab loomatervishoidu farmi tasandil, kui ainult 60% tarbijaist on valmis rohkem maksma loomatervishoiu märgiga toote eest. Poliitilised parteid on loomatervisest huvitatud, mitte ainult rohelised. Ka jaekettidel on omad nõudmised, sh GMO ja glüfosaadi-vaba piim. Kuum teema on pidamisviisi märgistamine, 3 katekooriat: laudas, laudas+väljas, ainult väljas, Premium. Suur kampaania latris pidamise lõpetamiseks, kuid vajame üleminekuaega. QM-Milch kestlikkuse programm.

Ungari. 244 tuhat lehma, suured farmid, 3000 tootjat. 7 jaeketti 9-st on Ungari piimaliidu liikmed. Programm, kus farmer peab 2 korda päevas loomi kontrollima, väga ranged reeglid loomade arvule, seadmete kasutamisele, vee kvaliteedile ja kogusele, mida loomadele antaks. U 400 farmi osaleb. Ei ole head rohumaad, väga ebapopulaarne piimatootjate hulgas. Vähe vihma. Rohumaaveiseid praktiliselt ei peeta. Loomade hulk on väike, ei ole suurt keskkonnaohtu. Riigi põhiseaduses

on kirjas, et riik on GMO-vaba. Kliimamuutusest olulisem on siiski piima hind ja farmitöötajate puudus.

Hispaania. Vajadus tegude järele, sest näeme muutusi ilmastikus. Majanduslik mõju. Projekti käigus on koostatud käsiraamatuid kliimamuutusega kohanemiseks, eraldi ka nt loomakasvatuse jaoks.

Poola. Loomatervis. Algatused, mida ette võetud: piimatoodangu analüüs ja kaardistamine, 20 tuhat farmis, 37% kõigist loomadest. Raport iga looma kohta, mis võimaldab farmeril teha tegevusi parandamiseks. Veebisait, kuhu farmer saab teha ka ise märkusi iga looma tervise ja käitumise kohta; seotud andmebaasiga. Kestnud 2 aastat, üle 2000 kasutaja, arv kasvab. Teine programm on Ketosis. C-Gen trimming project. Veisekasvatajatel QMP System. Koolitused loomakasvatajale, zootehnikutele. Vabatahtlikud projektid 2 nakkushaiguse eemaldamiseks.

Austria. Praegu on Austrias esmakordselt vähem, kui 30 000 piimatootjat. 100% GMO-vaba piim. 70% ebasoodsatel aladel, 60% mahe, uus trend on heinapiim (heinaga söödud lehmade piim), *creme de la creme* on mahe-heinapiim. Austria alustas kestlikkust 1970ndatel. Nägime, et maksu maksjad olid üsna teadlikud, kuhu nende raha läheb ja tahtsime, et nad oleksid meie poolel. Keskendusime pigem vabatahtlikule lähenemisele kui kohustuste kehtestamisele. 100% piimatootjast osalevad loomatervise-teenuses. Loomatervist nõuavad ka teised sektorid. Andmeprojekt D4Dairy. Latrites pidamine on probleem, kuid vabapidamine ei ole ka ideaalne. Ammooniumikasutuse haldamine on nt lihtsam latrites. Töötame koos teadlastega.

Iirimaa. Piimatootmine säästlikkuse mõttes EL parim. Iirimaa ei ole tööstusmaa, seega peamine saaste tuleb põllumajandusest. Vee kvaliteet on samuti hea. Ühiskonna ootused kasvavad. Maaelu arengu skeem on 90% ulatuses keskkonna- ja kliimameetmed. Nõuandesüsteem kaasatud keskkonnameetmete tutvustamiseks, julgustada farmereid kasutama. Lisaks vabatahtlik algatus Smart Farming. Ühistutel samuti nõuandeteenus, mis sisaldab sustainability't. Origin Green algatus. ASSAP programm. Kes Smart Farmingu programmis osaleb, saab inseneri nõuande, kuidas saab oma farmis vähendada kasvuhooonegaase. On juba vähendatud 9%. Iiri Keskkonnaamet teeb koostööd, samuti teised org. Sustainability läheb järjest olulisemaks, mis on farmeritele frustreriv. Tihti unustatakse seejuures farmi kasumlikkus, kuid – „you cannot be green when you are in red“. Vaja korralikku ÜPP rahastamist.

2. Copa-Cogeca kommunikatsioonitegevuse loomakasvatuse promomiseks. Brüsselit ei köida tavapärase kommunikatsioonimeetoditega, vaja olla läbipaistvam. Eelmise Copa-Cogeca kampania kohta ei leia infot, sest polnud ühtset platvormi. MTÜ-de lähenemine kommunikatsioonile. Kohtuti EL loomakasvatusorganisatsioonidega ja lepiti kokku, et tehakse samamoodi. Enamus probleeme, mida kohtame, on kommunikatsiooni probleemid. Seni oleme püüdnud neile vastata poliitiliste meetoditega, mis ei ole õige. Samas ei ole meil sellist eelarvet, kui MTÜ-del. Ei saa karta vastandumist, vaja osaleda debatis. Tegelikuses on meil tugevam baas, kui neil, eriti, kui suudame

kõik ühineda ja leida ühise *hashtagi*. Vaja uut ja kasutajasõbralikku veebisaiti, mis lükkab ümber kõik loomakasvatusega seotud müüdid ning toetab igakülgset kommunikatsiooni. Sisu ei ole veel välja töötatud. Püüame mitte minna sektoripõhiseks, vaid olla horisontaalne, sest publikul tavaliselt üldised mured. Esitame ka kõiki positiivseid kogemusi liikmesriikidest. Ühtlasi pakkuda võimalusi inimestele, kes soovivad lihasektorit toetada, teha tegevusi. Eesmärk on valmis jõuda järgmise aasta juuliks, kuid vb hiljem. Avamisüritus Parlamendis. Liikmetele vahendite kogum, mida saab kasutada. 5. aprillil seminaril räägitakse loomakasvatuskampaaniast lähemalt. Teine teema on Europarlamendi valimised. We Farm4EU. Sel nädalal lõpetame manifesti. 4 sammast. Veebisait, reklaam, miks teeme, kuidas saate meid toetada. Sotsiaalmeediakampaania.

3. Kliimamuutus. Pariisi kokkuleppe rakendamine on ka iga liikmesriigi kohustus. Komisjon on palunud kaaluda võimalust minna üle süsiniku-neutraalsusele.

4. Brexit. Ootame Briti parlamendi ratifitseerimist selle dokumendi kohta, mis hiljuti EL Nõukogus kokku lepiti. Tõenäoliselt kas leppeta Brexit või art 50 pikendamine – viimast peab ÜK paluma ja mõned liikmesriigid on öelnud, et pikendust saab ainult mõneks ajaks ja mõjuval selgitusel. TRQ. Diskuteeritakse, milliseid tariife kehtestav ÜK importtoidule, võib-olla kogu ulatuses. EL organisatsioonid kohtusid Michel Barnier'ga, tegid mitmeid ettepanekuid, mis toidusektorit puudutab. Küsiti ka korralikke turumeetmeid, eriti või ja juustu eraladustamist. Vaja on leida raha, räägitakse kõikide DG-dega. Laenud, garantiid, vähese tähtsusega riigiabi. Komisjon on väljastanud mitmeid ettevalmistavaid teateid, mis aitavad ettevõtjaid. Operaatorid ei ole teadlikud kõigest, mis puudutab formaalsusi ekspordil ÜK-sse.

5. Päritolumärgistus. Seotud hiljutiste arengutega Prantsusmaal. Prantsusmaa soovis pikendust erandile piima päritolu märkimiseks 31. märtsini 2020. EDA avaldas kahetsust selle üle mõju tõttu ühisturule. Vajame selleteemalist arutelu, sest paistab, et kõik ei nõustu. Komisjon nõustus pikendama, kuna ei sega rakendamast esmatoraine märgistamise EL määrust. Komisjoni on hindamas kogu eksperimendi mõju ning võrrelda tulemusi. Ka teistes liikmesriikides on eksperimenti pikendatud. Ei tahaks debatti uuesti avada, kuna positsioonid ei ole ilmselt muutunud.

6. Euro roll rahvusvahelises kaubanduses. Tehakse uuring.

DBV algatus seminarist koos Reiffeiseniga, kus piimatootjad ja töötajaid treenitakse futuuride kasutamiseks, et kehtestada stabiilset piimahinda teatud perioodiks. Pakume Copa-Cogecale võimalust sellega tutvuda. Kieli ülikooli professor tutvustaks projekti, kui on huvi. Ka Prantsusmaal üritatakse teadlikkust tõsta. Järgmisel töögrupi koosolekul.

7. ÜPP tulevik: protsess, ajakava, sisu. ComAgri hääletus lükati edasi kuni aprilli esimese nädalani. Seetõttu ei tule hääletust raportite üle plenaaril enne valimisi. Kõik kolm raportit lähevad plenaaril korraga hääletusele, mitte eraldi. Väga oluline meile, kuna oleme alati nõudnud enne otsust eelarve üle ja siis poliitikat ning teisalt eelistame kvaliteeti kiirusele. Paraku varem hääletati sisse meie seisukohalt kõige halvemad parandusettepanekud. Peame tagame, et kompromiss-muuda-

tused on õiges suunas. ComAgri võitis mõnevõrra aega tulla toime kompromissettepanekutega, et neid pisut parendada ning jõuda kokkuleppele mõnede gruppidega. Sisust: kooliskeemid CMO seadusest ÜPP põhiossa; Copa-Cogeca ei nõustu. Ökoskeemide muutus, mis paneks need esimesest teise sambasse, kuna mõju teisele sambale vrd keskkonnameetmetega, raha ülekandmine esimesest teise. Capping on muutunud väga poliitiliseks, äärmisel juhul nõustume vabatahtliku cappinguuga. Ettepanek tehti alandad piiri 80 tuh eurole ning töajookulusid mitte arvestada. Oleme saatnud küsimustiku liikmesriikidele ökoskeemidest, et paremini aru saada detailidest ja teavitada Komisjoni ning vältida ebasoovitavaid tulemusi. Eile alustasime uut küsitlust indikaatorite kohta.

1.märtsil toimub POCC erakordne koosolek.

Nõukogu jätkab erinevate määruste arutelu ja praegu ei ole veel tulemust. Rumeenia eesistumine soovib jõuda osalisele kokkuleppele juuni lõpuks. Siiski oleks see osaline kokkulepe ja sellelt ei saa trilooge alustada. Eelarve kokkulepet ei tule enne oktoobrit.

Muudatustes soovitakse, et avalik interventsioon oleks avatud terve aasta ringi. Copa-Cogeca on vastu. Süsteem vajab muutust, peaks olema piiratud aja teatud hinnaga, et kaitseks farmerite sissetulekut.

8. Ebasoodsad kaubandustavad. Oleme seadusandlusprotsessi lõpus. 13. märtsil hääletus Europarlamendi plenaaril, seejärel formaalselt esimese Nõukogu päevakorras, siis EL Teatajas ja hakkab kehtima 5 päeva peale seda. Ilmselt aprilli alguseks jõus. Siis LR 24 kuud aega viia see oma seadusandlusse ja 6 kuud rakendamiseks. 4 aastat peale rakendumist vaadatakse üle.

9. Lõssipulbri laovarud. Täna oli CMO kohtumine liikmesriikide ekspertidega. Praegu alles veel 1383 t. Vaatame, mida Komisjon teeb peale Brexitit, kas ostetakse sisse fikseeritud hinnaga või jätkatakse oksjoneid.

10. Rahvusvahelised kaubanduslääbirääkimised. WTO, USA ja Hiina on Rumeenia eesistumise prioriteedid, lõpetada Singapuri ja Jpn-ga. Mercosur, Uus-Meremaa ja Indoneesia ei ole laual. Mercosuriga pole edasiliikumist, GI, piimandus probleemsed. Märtsis uus voor, ametis on uus Brasiilia valitsus. EL on häälekam tööjõu, keskkonna ja kliimamuutuse osas – ei räägi riikidega, kes kliimamuutusega ei tegele. Jpn on pso uudis, rakendunud 1. veebr, kõik TRQ on saadaval. Ka USA alustab varsti läbirääkimisi Jpn. Mehhikoga tehniline tasand, Komisjonile ülevaatamiseks, see parlament ei jõua ratifitseerida, võib-olla läheb 2020-ni. Austraaliaga toimub voor märtsis, aeglasem, kuna Austraalias valimised, valitsus ei taha rääkida pakkumistest ega GI. Uus-Meremaaga kohtumine sel nädalal, vahetatud juba pakkumisi, veise-, lambaliha ja piim ei ole laual. Volinik Hogan oli just Uus-Meremaal. Vaja koostada hinnang Uus-Meremaa ja Austraalia kohta, vajame teie tagasisidet. EL-USA on väga hall ala, praegu põllumajandus läbirääkimistest väljas, kuid ameeriklased tahavad seda sisse. Autode impordi julgeoleku küsimus; kui USA paneb tollid, siis EL vastab samaga. See võib viia tollideni piimatoodetele jne. Kanadaga TRQ aasta lõpuks täis, kuid ei muudeta 2019, EL ettevõtetal raske kvooti kasutada.